

Ruch Biblijny i Liturgiczny

Nr 1

ROK XXIII

1970

O. Franciszek Małaczyński OSB, Tyniec

REFORMA ROKU KOŚCIELNEGO I KALENDARZA

Dnia 14 lutego 1969 papież Paweł VI ogłosił motu proprio „Mysterii paschalis”, w którym zatwierdził normy regulujące rok liturgiczny i nowy kalendarz powszechny obrządku rzymskiego.

Już pierwsze słowa dokumentu zwracają uwagę, że celem obecnej reformy Kalendarza jest uwydatnienie misterium paschalnego zgodnie z zaleceniem II Soboru Watykańskiego zawartym w Konstytucji o liturgii. Na wstępie Papież stwierdza, że z biegiem wieków tak rozrosły się wigilie, święta i oktawy, że odwróciły uwagę wiernych od najważniejszych misterii odkupienia. Papież: św. Pius X, Pius XII i Jan XXIII wydali już zarządzenia, które stopniowo przywracały rolę niedzieli w życiu liturgicznym i wskrzesiły starożytną Wigilię Wielkanocną. Uznając szczególną skuteczność liturgii dla odrodzenia życia chrześcijańskiego Paweł VI kontynuując dzieło poprzedników postanawia uwydatnić w roku liturgicznym tajemnice Chrystusa, aby wierni mogli lepiej w nich uczestniczyć przez wiarę, nadzieję i miłość.

Aby należycie uwydatnić tajemnice Chrystusa, trzeba było usunąć z kalendarza nadmiar uroczystości świętych. II Sobór Watykański wyraził życzenie, aby w kalendarzu powszechnym zostawiono tylko tych świętych, którzy mają rzeczywiście powszechne znaczenie, a kult innych zachować w poszczególnych krajach i zakonach. Aby spełnić życzenie Soboru należało usunąć z kalendarza powszechnego uroczystości świętych mniej znanych w świecie katolickim, włączyć do niego imiona świętych pochodzących z krajów niedawno pozyskanych dla wiary. W ten sposób kalendarz obrządku łacińskiego nabrał w większym stopniu cech powszechności i aktualności.

Pod koniec dokumentu Ojciec święty postanawia, aby od 1 stycznia 1970 r. weszły w życie normy powszechne regulujące rok liturgiczny oraz nowy kalendarz powszechny z uwzględnieniem norm przejściowych, zawartych w dekreście Kongregacji Obrzędów.

Dekret Kongregacji Obrzędów z 21 marca 1969 postanawia, że przepisy dotyczące „Proprium de tempore” wchodzi w życie od I Niedzieli Adwentu, ponieważ bez trudności można je zachować przy użyciu obecnych ksiąg liturgicznych, natomiast aż do czasu wydania nowych ksiąg liturgicznych, uroczystości świętych będzie się obchodzić w tych dniach, w których są wpisani w kalendarzu dotychczasowym. Aby ułatwić orientację, oprócz Powszechnego Kalendarza Rzymskiego ogłoszono kalendarz tymczasowy (*Calendarium Generale ad interim servandum donec promulgentur Breviarium et Missale ex decreto S.S. Concilii Vaticani instaurata*).

Po generalnej rewizji Kalendarza wypadało nadać nową formę także Litani o W.W. Świętych. Ogłoszono dwa schematy: dłuższy, przeznaczony na publiczne nabożeństwa błagalne i procesje i krótszy, do użytku w obrzędach, które odbywają się w łączności z Mszą świętą.

W końcu dekret Kongregacji Obrzędów poleca pracę nad przygotowaniem nowych Kalendarzy, Oficjałów i Mszy diecezji i zakonów.

Zatwierdzone przez Papieża Powszechne Normy regulujące rok liturgiczny i kalendarz rzymski dzielą się na dwa rozdziały i 61 numerów. Mają one charakter dogmatyczno-pastoralny, a nie tylko rubrycystyczny. Podają nie tylko prawa, które rządzą obchodami liturgicznymi, lecz także wyjaśniają znaczenie okresów roku liturgicznego dla życia nadprzyrodzonego wiernych.

Już sam sposób przedstawienia roku liturgicznego posiada charakter duszpasterski. Rok liturgiczny nie został przedstawiony w porządku chronologicznym, lecz logicznym.

Najpierw omawia się rdzeń roku liturgicznego t. j. Triduum Paschale, następnie jego rozwinięcie w okresie Wielkanocnym i przygotowanie w Wielkim Poście, na drugim miejscu omawia się Okres Bożego Narodzenia, oraz Adwent, w końcu okres zwyczajny.

Komentator Norm w „Ephemerides liturgicae” słusznie wyraża życzenie, aby studium i zastosowanie norm odbywało się z uwzględnieniem zasadniczej myśli odrodzenia liturgii oraz duszpasterskiego ich celu.

Po zatwierdzeniu oficjalnego polskiego przekładu „Norm roku kościelnego” uprzystępnimy je naszym czytelnikom. Obecnie publikujemy Rzymski Kalendarz Powszechny (tekst definitywny), który stanowi podstawę do opracowania kalendarzy diecezji i zakonów, oraz Kalendarz tymczasowy, który przez kilka najbliższych lat będzie regulował służbę Bożą, aż do ukazania się nowego mszału i brewiarza oraz ich przełożenia na języki krajowe.